

Spærrer varmforsyningsloven vejen for biogassen?

Hvile-i-sig-selv er økonomisk hovedprincip i varmforsyningsloven, men der er en undtagelse for biogas. Her kan et overskud faktisk indregnes.

BIOGAS

*Af afdelingsleder Lone Hansen,
Dansk Fjernvarme*

Af og til falder der en bemærkning om, at varmforsyningsloven er en hindring for at få biogassen ind i det kollektive forsyningsnet. Det kan være, fordi nogle mener, at det ikke er forretningsmæssigt attraktivt at levere biogas til fjernvarme, når det økonomiske hovedprincip i varmforsyningsloven er hvile-i-sig-selv. Eller sagt med andre ord: Hvis der ikke kan tjenes penge på at levere fjernvarme, så er det ikke interessant. Men for biogas er der en undtagelse til hvile-i-sig-selv-princippet, idet der kan indregnes et overskud, når biogasanlægget leverer til et kollektivt varmforsyningsanlæg. Denne mulighed kom ind i varmforsyningsloven i 2000, lov nr. 451 af 31. maj 2000.

Overskud er tilladt

Det fremgår af lovens forarbejder, at der fra politisk side blev givet mulighed for at indregne en fortjeneste, fordi man ønskede at bevare fremdriften i udbygningen af biogasanlæg.

Der var et behov for at fremme udbygningen med anlæg baseret på vedvarende energikilder. Ved at lade aktører få adgang til at etablere eller udnytte disse anlæg på kommercielle vilkår, blev der skabt bedre forudsætninger for udbygningen.

Reglen betyder, at biogasanlægget, ud over de nødvendige udgifter efter varmforsyningslovens almindelige regler, også kan indregne et overskud i prisen.

Som et værn for varmemeforbrugerne mod for høje priser blev der samtidig vedtaget en mulighed for et prisloft for varme fra disse anlæg. Prisloftet er tænkt som en beskyttelse i de tilfælde, hvor varmemeforbrugerne ikke har indflydelse på driften af varmeproduktionen. Det fremgår af forarbejderne, at prisloftet vil blive bestemt ud fra et effektivt drevet anlæg, som i stedet ville være blevet etableret i overensstemmelse med de energipolitiske retningslinjer for etablering af et anlæg i det pågældende område.

Tiden siden 2000 har vist, at der ikke har været behov for prisloftet, som derfor ikke er udmøntet i praksis. Der er heller ikke offentliggjort afgørelser fra Energitilsynet eller

Energiklagenævnet om prisfastsættelse for varme eller gas fra biogasanlæg siden 2000. Det kan være et tegn på, at reglerne danner en fornuftig ramme for aftaler.

Muligheden for at indregne et overskud gælder for biogasbaserede varme- eller kraftvarmeverker, som leverer opvarmet vand eller gas til et kollektivt varmforsyningsanlæg. Det er uden betydning, om varmen eller gassen leveres til et produktionsanlæg eller til et distributionsanlæg. Det er kun ved direkte levering til varmemeforbrugerne, at der ikke kan indregnes overskud på biogas, og dermed kan reglen ikke bruges, hvis biogasanlægget ejer distributionsled-

For at fremme det politiske ønske om en tredobling af andelen af biogas i Danmark, blev varmforsyningsloven i 2000 ændret, så der kan indregnes et overskud, når biogasanlægget leverer til et kollektivt varmforsyningsanlæg. Foto: Lemvig Biogas.

ningen. Hvis fjernvarmeværket ejer biogasanlægget, skal overskuddet fra anlægget anvendes til nedbringelse af varmeprisen efter hvile-i-sig-selv-princippet.

Ud over muligheden for et prisloft er der en gensidig beskyttelse i varmforsyningslovens § 21, hvor Energitilsynet kan gribe ind over for tariffer og andre betingelser, som er urimelige.

Substitutionsprincippet

Substitutionsprincippet kan af leverandørsiden opleves som en barriere for aftaler om biogas.

Varmeforsyninger er omfattet af varmforsyningslovens prisbestemmelse, der siger, at kun nødvendige omkostninger kan indregnes i varmeprisen. Dette hovedprincip har ført til, at Gas- og Varmeprisudvalget i et orienterende notat i 1995 beskrev substitutionsprincippet. Af notatet fremgår blandt andet: "Den varmforsyningsvirksomhed, der skal aftage – købe varmen eller biogas m.v., er omfattet af varmforsyningslovens bestemmelser. Dette betyder, at forsyningsvirksomheden skal optræde økonomisk ansvarligt. I omkostningsmæssig sammenhæng må og skal omkostningerne være mindst mulige." Det fremgår af notatet, at der derfor ikke kan betales en pris for varmen/biogas, der overstiger, hvad fjernvarmeværket kunne have produceret eller købt denne varmemængde for fra anden side.

Energitilsynet har ikke efterfølgende taget stilling til, om substitutionsprincippet gælder, hvis der er indgået en frivillig aftale, eller om det kun træder i kraft, hvis der er pligt til at aftage varmen. Substitutionsprincippet anvendes eksempelvis for varme fra affaldsforbrændingsanlæg, hvor fjernvarmeværkerne har pligt til at aftage affaldsvarmen.

Der er en række betingelser, der skal være opfyldt, for at substitutionsprincippet træder i kraft. I korthed går betingelserne ud på, at der skal være et eksisterende anlæg, der lovligt kan forsyne varmeværket med

den nødvendige varmemængde. Kun når alle betingelserne er opfyldt, vil substitutionsprincippet kunne gøres gældende.

Når der indgås en aftale om biogas eller varme baseret på biogas, vil det derfor være relevant at sikre, at en eventuel substitution er beskrevet i aftalen, således at ingen af parterne efterfølgende bliver i tvivl om, hvor den prismæssige overligger befinder sig.

Kagen skal deles

Energistyrelsen har i et notat til Det Energipolitiske Udvalg 19. december 2008 beskrevet reglerne for prisregulering for biogas. Baggrunden er, at Ribe Biogas A/S har påpeget, at varmforsyningsloven hindrer, at et øget elproduktionstilskud til biogas bliver godskrevet biogasproducenten, men i stedet skal overføres direkte til varmemeforbrugerne.

Indledningsvis noteres, at et vigtigt overordnet hensyn i varmforsyningsloven er, at en monopolsituation ikke udnyttes. Fra politisk side er der et ønske om udbygning af biogasproduktionen, og det vil primært erstatte naturgas på de decentrale kraftvarmeværker. Her er biogassen i konkurrence med naturgassen, og der er derfor ikke monopolsituation for biogasleverandøren. Det fører til overvejelser om, hvorvidt det vil være hensigtsmæssigt at ophæve varmforsyningslovens prisbestemmelser for biogas i de områder, hvor biogassen er konkurrenceudsat. Notatet afsluttes med, at det samlet set er en afvejning mellem hensynet til at fremme biogassen og hensynet til varmemeforbrugerne.

For Dansk Fjernvarme er det afgørende, at forbrugerbeskyttelsen ikke forringes. Ret beset drejer problematikken sig om at dele en kage, og her er udgangspunktet, at begge parter skal have et rimeligt stykke. Varmeforsyningerne skal naturligvis betale for energien, og biogasleverandørerne skal være opmærksomme på, at biogassen er energi udvundet af landbrugets affald – som heldigvis kan udnyttes i fjernvarmeværkerne.

Med en aftale om biogas får landbruget en langsigtet afsætningskanal, som skal være til glæde og gavn for både landbruget og fjernvarmeforbrugerne. Derfor nytter det ikke, at den ene part vil have kagen for sig selv.

Administrative forhold

Biogasværkerne omfattes af samme anmeldelsesregler, som gælder for fjernvarmeværkerne. Det betyder, at budgetter, aftaler og leveringsbestemmelser skal anmeldes, som det er beskrevet i anmeldelsesbekendtgørelsen, bekendtgørelse nr. 1070 af 4. december 2000. I budgettet anmeldes de forventede direkte omkostninger ved produktionen med tillæg af afskrivninger og eventuel forrentning samt overskud efter § 20 b. Tilsvarende anvendes ved den regnskabsmæssige eftervisning, der anmeldes, når året er gået. Da anmeldelsen er forudsætningen for gyldighed, er det vigtigt, at biogasværkerne også er opmærksomme på denne del af varmforsyningsloven.

En god aftale?

Det vigtigste i aftaleforhold er, at der bliver indgået en god aftale. En god aftale har flere kendetegn, men en af de grundlæggende forudsætninger er, at det er en god aftale for både køber og sælger – ellers er den ikke holdbar.

Det helt afgørende for en aftale er, at begge parter er enige om, hvad der er aftalt - mange tvister i aftaleforhold kunne have været undgået, hvis aftalerne var udformet i et klart sprog, så der ikke var tvivl om indhold og omfang.

For alle handelsaftaler gælder, at priselementet skal være gennemskueligt, både i udgangspunktet og principperne for efterfølgende regulering af prisen.

Dansk Fjernvarme har taget initiativ til at udarbejde en oversigt over elementer, som bør overvejes i relation til at indgå en aftale om biogas/varme fra biogasanlæg.

lh@danskfjernvarme.dk